

BLIKVANGER BREDE VORMING

ROC Friese Poort als inclusieve organisatie

Brede Vorming: wat zijn de ambities en activiteiten van 650+ onderwijsprofessionals van ROC Friese Poort? Gebaseerd op het waarderend onderzoek door ECB0, bespreken we in zes uitgaven in Vaktijdschrift Profiel de komende tijd een zestal ambities. Telkens bespreken we de ambitie, huidige aanpak en dialoogstarters om met het onderwijsteam een eigentijdse manier van Brede Vorming in de onderwijspraktijk te realiseren. Dit keer over ROC Friese Poort als inclusieve organisatie. [PIETER BAAY, TARA SCHOEMAKER](#)

DE AMBITIE

‘ROC Friese Poort is een inclusieve organisatie, waar iedereen zich welkom voelt en waar we met elkaar in gesprek gaan over alles dat het leven waardevol maakt’. Dit statement is opgenomen in het Manifest Christelijk Onderwijs (2017). In dit document delen we ook de ambitie dat we nadrukkelijk open staan voor andere religies, culturen en zienswijzen, met aandacht voor democratische grondwaarden als tolerantie.

Op ROC Friese Poort, als onderdeel van een veranderende samenleving, is de afgelopen 25 jaar veel veranderd. Er is, zowel bij medewerkers als bij studenten, sprake van een toegenomen pluriformiteit aan opvattingen. Belangrijk voor een inclusieve organisatie (lees: een ‘open’ school) is dat verschillende levensoriëntaties een gelijkwaardige plek krijgen. In een pluriforme samenleving zijn sociale en culturele vaardigheden en het vermogen om een levens-

beschouwelijke dialoog te kunnen voeren van het grootste belang. Wie een open dialoog voert, heeft respect voor ‘de andersheid’ van de ander, zonder respect te verliezen voor de eigen denkbeelden en interpretaties van het eigen geloof of levensoriëntatie.

Het gaat, ook op een christelijk geïnspireerde school, niet om de vraag welke levensoriëntatie juist of onjuist is. We willen als waardedreven gemeenschap vanuit verschillende perspectieven naar het waartoe kijken. Van belang is dat we daarbij een open benadering hantieren ten opzichte van verschillende levensbeschouwingen.

In de huidige ontzuilde wereld acteren mensen met heel verschillende beelden van het leven door elkaar. Voor het onderwijs is omgaan met verschillen in religies, levensoriëntaties en culturen een belangrijk onderdeel van de pedagogische opgave.

»

DE ONDERWIJSDROMER EN ONDERWIJSONDERZOEKER IN GESPREK

Hieronder geven we een stem aan de gedachten van een onderwijsdromer (die spreekt vanuit ROC Friese Poort) en van een onderwijsonderzoeker (die spreekt vanuit Blikvanger).

Dromer: Bij ROC Friese Poort stimuleren we dat we met elkaar in gesprek gaan over alles dat het leven waardevol maakt. We motiveren studenten te leren nadenken over hun plek in de wereld. Daarbij nemen we als uitgangspunt dat iedereen een gelijkwaardige plek in die wereld inneemt. Hoe treed je de ander vanuit een open, inclusieve houding tegemoet?

'WE HEBBEN MEER
ONZEKERHEID EN
TWIJFEL NODIG IN HET
ONDERWIJS. RUIMTE
OM EVEN TE KUNNEN
STILSTAAN.'

Onderzoeker: Om in dialoog te kunnen gaan met een ander dien je jezelf goed te kennen. Wat zijn jouw waarden en normen? Pas dan kun je kijken naar de verhouding tussen jezelf, de ander en de wereld. Dit vraagt het vormen van een eigen identiteit. Docenten zien Brede Vorming als bewustzijnsontwikkeling. Als student leer je niet alleen wie je bent, maar ook hoe je wilt zijn.

Dromer: Op welk moreel kompas baseer je je keuzes? In plaats van zin te geven, stimuleren we studenten dan om zin te vinden. Om dit te

kunnen, zijn de studenten toegerust met 21ste-eeuwse vaardigheden als kritisch denken, sociale & culturele vaardigheden en ondernemendheid. Welke aandacht krijgen deze vaardigheden in het onderwijs?

Onderzoeker: In de Blikvanger komt naar voren dat denkvaardigheden in 20% van de gevallen dagelijks aandacht krijgt. Daarentegen krijgen zingeving en religie in 80% van de gevallen dagelijks aandacht. We vragen studenten niet om hun denkbeelden los te laten, maar wel om met respect te leren luisteren naar de denkbeelden van de ander en daarvoor open te staan. Welke vaardigheden heb je daarvoor nodig?

Dromer: Als we studenten zelf ontdekkingen laten doen vanuit zingeving (zinfinding) en religie, stimuleren we in één klap ook hun denkvaardigheden. Ze leren kritisch na te denken over welke informatie zij tot zich nemen en hoe dit hun beelden over de wereld en de maatschappij beïnvloedt. In dat proces hebben studenten baat bij sociale- en denkvaardigheden, zoals kritisch denken, reflecteren en communiceren. Hoe besteden we op een eigentijdse manier aandacht aan deze aspecten van persoonsvorming van studenten?

Onderzoeker: Brede Vorming draagt volgens medewerkers bij aan de vorming van de gehele persoon, als student, werknemer, deelnemer aan de maatschappij en als gezinslid. Het motiveert docenten om studenten de regie te leren nemen over hun studie en hun leven, vanuit het gevoel dat ze waardevol zijn voor de maatschappij en ertoe doen. Hoe leren we onze studenten omgaan met anderen en met de natuur?

DIALOOGSTARTERS

1. Uit de Blikvanger blijkt dat het Manifest Christelijk Onderwijs als een kans wordt gezien om in de praktijk de verantwoordelijkheid en betrokkenheid bij de ander uit te dragen. Om ondanks de verschillen die er zijn, de ander in zijn of haar waarde te laten. Hoe maak je dit meer zichtbaar in de onderwijspraktijk?
2. In dit ontwikkelproces hebben studenten baat bij regelmatige reflectie. Hoe zorgen we ervoor dat ze na belangrijke ervaringen, binnen en buiten de school, reflecteren op wat het heeft betekend voor henzelf? Waar in het curriculum kun je aandacht besteden aan ontwikkeling van 21ste-eeuwse vaardigheden zoals kritisch denken?
3. Om iedereen, ongeacht levensoriëntatie, een gelijkwaardige plek in de school te geven, vinden we het als medewerkers van ROC Friese Poort belangrijk om een inclusieve, open organisatie te zijn. Hoe ga je als docent met jouw studenten in gesprek over de diversiteit in de klas? Hoe stimuleren we dit gesprek tussen collega's in de verschillende teams?

PIETER BAAY – PRAKTIJKINNOVATOR BIJ
ONDERWIJS124

TARA SCHOEMAKER – ADVISEUR BIJ CINOP

Bron

Baay, P., Bombala, B., Ferket, R., Hofland, A., Schoemaker, T., Feld, L., Kuitert, M., Twilt, J. & Vos, K. (2020). *Blikvanger: Brede Vorming in de praktijk van ROC Friese Poort. 's-Hertogenbosch: ECBO/Friese Poort. Lees het hele onderzoek op www.rocfriesepoort.nl/blikvanger.*